κληματόβεργες κ' ἔρριχναν ὁλίγα χωρὶς νὰ φαίνωνται. Κατὰ τὸ βράδυ οἱ πολυρκηταὶ ἔβαλαν σ' ἐνέργεια ἕνα σατανικὸ σχέδιο. Ἔστειλαν στὴ Δημητσάνα, μάζεψαν ὅσο θειαφοκέρι ὑπῆρχε ἐκεῖ καὶ τὸ ἔκαμαν «κουβάριο». Κατόπιν ἄρχισαν νὰ μαζεύουν σωροὺς ἀπὸ κληματόβεργες καὶ νὰ τὶς κυλοῦν πρὸς τὸ μέρος τῶν ἀρματωλῶν, ἀθέατοι μέσα στὸ σκοτάδι. Περίμεναν ἔπειτα νὰ ξημερώση καὶ τότε ἔριξαν τὰ κουβάρια μὲ τὸ θειαφοκέρι πάνω στὶς κληματόβεργες, πίσω ἀπ' τὶς ὁποῖες ἦσαν ταμπουρωμένοι οἱ ἀρματωλοί.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Τούρκων Μπουλούμπασης, ὁ ὁποῖος σπεκόταν πίσω ἀπὸ ἕναν ὀγκόλιθο ποὺ τὸν ἐπροφύλαγε, φώναξε τότε στοὺς ἀρματωλούς :

— Ζορμπᾶ, μὰ τὸ Μουχαμέτη, δὲν σοῦ κάνουμε τίποτε ! Μονάχα νὰ βγῆς νὰ προσκυνήσης μ' ὅλη σου τὴ συντροφιά. Γιατὶ νὰ χαθῆτε ἄδικα ;

— Νὰ σοῦ χ... τὰ γένεια, μουρτάτη, ἀπάντησε ὁ Ζορμπᾶς ἀφρίζοντας ἀπ' τὸ θυμό του, ποὺ θὰ μοῦ πῆς νὰ βγῶ νὰ σὲ προσκυνήσω. Ἂν σᾶς βαστάει, μωρέ, βγᾶτε στὴ λάκκα νὰ δῆτε πῶς προσκυνᾶν...

Καί, λέγοντας αὐτά, σηκώθηκε ὀρθὸς σὲ τρόπο ποὺ νὰ φαίνεται περισσότερο ἀπὸ τὸ μισό του σῶμα. Τὸ ἴδιο ἔκαμαν κ' οἱ ἄλλοι ἀρματωλοὶ φωνάζοντας :

— Σᾶς καρτερᾶμε, βρωμόσκυλα. Ἐλᾶτε, ἂν σᾶς βαστάει !...

Οἱ Τοῦρκοι τότε διέταξαν τοὺς ραγιάδες, ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ ἐκεῖ, ν' ἀνάψουν τὰ θειάφινα κουβάρια. Τὰ κουβάρια φούντωσαν, μετέδωσαν τὴ φωτιὰ στὶς κληματόβεργες κ' ὁ καπνὸς μαζὺ μὲ τὴ μυρωδιὰ τοῦ θειαφιοῦ ἔπνιξαν τοὺς ἀρματωλοὺς καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ πεταχτοῦν ἔξω.

Ἀλλὰ οἱ ραγιάδες, κατὰ διαταγὴν τῶν Τούρκων, εἶχαν μαζέψει ὁλόκληρα βουνὰ ἀπὸ κληματόβεργες, ἡ ὁποῖες δὲν ἄργησαν νὰ πάρουν ἐπίσης φωτιά. Ἔτσι οἱ γενναῖοι ἀρματωλοὶ βρέθηκαν μέσα στὶς φλόγες. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς πυροβολοῦσαν ραγδαῖα. Καὶ σὲ μιὰ ὥρα, ἄλλοι σκοτώθηκαν κ' ἄλλοι κάψαν ! Κανένας δὲν ἐσώθηκε ἀπ' τοὺς τριανταεφτὰ αὐτοὺς γενναίους.

Γιὰ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ Γιάννη Ζορμπᾶ ὑπάρχει τὸ ἑξῆς ὡραιότατο τραγοῦδι :

Καλόγερος ἐκλάδευε στῆς Αἰμιαλοῦς τ' ἀμπέλια,
βλέπει ἀπὸ πέρα νἄρχουνται τὸ Γιώργα καὶ τὸ Γιάννη
κι' ἀπὸ μακρυὰ τὸν χαιρετοῦν, κι' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λένε :
— Γιὰ κρύψε μας, καλόγερε, κρύψε μας, μπουρα-(ζέρη !
Ἐπῆγε καὶ τοὺς ἔκρυψε σ' ἕνα ληνὸ στ' ἀμπέλια
ποὺ ἦταν γιομᾶτος κλήματα ἀπὸ τὰ κλαδεμμένα.
— Τώρα καλά, καλόγερε, νὰ μὴ μᾶς μαρτυρήσης !
Ἀξένοιαστους τοὺς ἄφησε νὰ πάη νὰ τοὺς προδώση,
στὴ Δημητσάνα ἔφτασε κι' εὐθὺς ντελάλη βάζει :
«Ἔχω κρυμμένους στὸ ληνὸ τοὺς Κολοκοτρωναίους !»
Τρεῖς παγανιὲς ἐβγήκανε καὶ πᾶνε νὰ τοὺς πιάσουν,
ἀπὸ μακρυὰ τοὺς ἔζωσαν κι' ἀπὸ κοντὰ τοὺς λένε :
— Ἔβγα, Ζορμπᾶ, προσκύνησε μ' ὅλη τὴ συντροφιά σου,
νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴ μὲ ὅλα τὰ παιδιά σου.
— Πῶς μὲ περνᾶς, Μπουλούμπαση, γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσω ;
Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γιάννης ὁ Ζορμπᾶς, κι' ἂν σοῦ βαστάει ζύγω.
Δὲν κόταγαν νὰ πᾶν κοντά, τοὺς ἔτρωγε τὸ φεῖδι.
Ρίξαν φωτιὰ μές στὸ ληνὸ κουβάρια θειαφοκέρι,
πιάσαν ἡ κληματόβεργες κι' ὁ Γιάννης τραγουδάει :
— Τώρα νὰ δῆς, Μπουλούμπαση, νὰ δῆς πῶς προσκυνᾶνε.
Δὲν εἶνε μιά, δὲν εἶνε δυὸ ποὺ σοῦκαμα τρομάρα,
ποὺ σ' ἔκαμα, Μπουλούμπαση, σὰν τὸ λαγὸ νὰ τρέμης !
Καὶ τὸ ντουφέκι του ἄδειασε κι' ὁλόρθος ἐσηκώθη.
Τρεῖς μπαταριὲς τοῦ ρίξανε καὶ πέφτει λαβωμένος
καὶ ἡ φωτιὰ τὸν ἔζωσε καὶ τ' ἄρματα δὲν πιάνουν.
Τοῦ ρίξαν ἄλλη μπαταριὰ καὶ μούγκρισε σὰν λύκος :
— Ἔχετε γειά, ἀδέρφια μου ! Μὲ φάγαν οἱ μουρτάτες !...

Ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Η ΚΟΤΤΕΣ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Μιὰ μέρα ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, Κάρολος Β', δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου μιᾶς μικρῆς ἐπαρχιακῆς πόλεως.

Τὴν ὥρα ὅμως αὐτή, ὁ Κάρολος, ὁ ὁποῖος ἦταν πολὺ ἁπλός, τάιζε τὶς κόττες τοῦ παλατιοῦ καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸ καπέλλο του, ἀπ' τὸ ὁποῖο τοὺς ἔριχνε κεχρί.

Ὁ δημοτικὸς σύμβουλος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε προσέξει τί συνέβαινε, ἀφοῦ καιρέτησε εἶπε :

— Μεγαλειότατε, ποῦ νὰ τολμοῦσα νὰ φανταστῶ, ὅτι ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης θἄφτανε σὲ τέτοιο σημεῖο καλωσύνης, ὥστε ν' ἀποκαλυφθῆ μπροστά μου ;

— Τί λέτε, φίλε μου ! ἀποκρίθηκε γελῶντας ὁ βασιλεύς. Ἐγὼ τὸ καπέλλο μου δὲν τῶβγαλα γιὰ σᾶς, ἀλλὰ γιὰ.... τὶς κόττες !...

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Η... ΠΡΟΕΡΩΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΠΑΣΙΡΤΣΕΦ

Ἡ Μαρία Μπασιρτσὲφ στὸν Μωπασσάν.

«Κύριε,

Τὸ γράμμα σας δὲν μὲ παραξένεψε. Ἦταν λιγάκι σκληρό, μὰ μὲ παρεξηγήσατε. Καὶ πρῶτα—πρῶτα, δὲν εἶμαι τόσο ἁπλοϊκή, ὥστε νὰ ζητῶ νὰ μάθω τὰ μυστικά σας. Ἂν εἴχατε καιρὸ νὰ ξαναδιαβάσετε τὸ γράμμα μου, θὰ βλέπατε ὅτι δὲν ζητοῦσα τέτοιο πρᾶγμα.

Ὅσο γιὰ τὴν εὐχαρίστησι ποὺ ἔχει ἡ ἀλληλογραφία μ' ἕναν ἄγνωστο, αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασία τοῦ καθενός. Ἐσεῖς μπορεῖ νὰ μὴ διασκεδάζετε, ἐγὼ ὅμως σᾶς ὁμολογῶ εἰλικρινῶς, ὅτι διασκεδάζω τρελὰ διαβάζοντας τὸ γράμμα σας. Καὶ πιστεύω, ὅτι δὲν διασκεδάζετε ἐσεῖς, γιὰ τὸν λόγο ὅτι καμμιὰ ὡς τώρα ἐπιστολογράφος σας δὲν ἤξερε νὰ σᾶς κινήση τὸ ἐνδιαφέρον.

Ὥστε σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς φιλολογικῆς σταδιοδρομίας σας λάβατε μόνον ἑξῆντα ἐπιστολὲς ἀπὸ γυναῖκες ; Κρῖμα, κι' ἐγὼ σᾶς ἐθεωροῦσα περισσότερο περιζήτητο μεταξὺ τοῦ φύλου μας.

Ἐπειδὴ σᾶς γράφω μὲ πολλὴν ἀφέλεια, μπορεῖτε νὰ μὲ φαντάζεσθε γιὰ καμμὰ αἰσθηματικὴ γυναικοῦλα ἢ κάτι χειρότερο. Αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ δυσάρεστο γιὰ μένα.

Μὴν προσταθῆτε νὰ διακαιολογηθῆτε, γιατὶ σᾶς λείπει ἡ ποίησις καὶ ὁ ἱπποτισμός. Φοβοῦμαι ὅτι θὰ βρήκατε τὸ γράμμα μου πεζότατο. Λέτε λοιὸν νὰ σταματήσουμε ὡς ἐδῶ ; Μὰ δὲν πρέπει νὰ μὲ συγκαταλέξετε μαζὺ μὲ τὶς ἑξῆντα ἄλλες ἐπιστολογράφους σας.

Πάντως, κάνετε ὅπως θέλετε. Ἂν ἐν τούτοις σᾶς χρειαζόνταν μερικὰ σημάδια γιὰ νὰ προσελκύσω τὴ συμπάθεια τῆς ἀδιάφορης ψυχῆς σας, σᾶς τὰ δίνω : ἔχω μαλλιὰ ξανθὰ καὶ εἶμαι ἀναστήματος μετρίου.

Συχωρῆστε με γιὰ τὶς μελανιὲς καὶ τὰ σβυσίματα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ ἔχω ἀντιγράψει τρεῖς φορές.

ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΣΙΡΤΣΕΦ»

Ἡ ἀπάντησις :

«Κυρία,

Ἔλαβα τὸ δεύτερο γράμμα σας. Αὐτὸ μὲ παραξενεύει καὶ μοῦ δίνει ἴσως τὴν ἄδεια νὰ σᾶς μιλήσω μὲ κάποια ἀναίδεια. Κι' ἀφοῦ σᾶς γνωρίζω, μπορῶ νὰ τὸ κάνω χωρὶς νὰ παρεξηγηθῶ. Ἀλλὰ ὄχι. Τὸ κάνω, γιατὶ πλήττω φριχτά.

Μοῦ γράφατε στὴν πρώτη σας ἐπιστολὴ γιὰ μιὰ σαχλὴ ἱστορία κάποιας γρηᾶς ἀπ' τὴν Πρωσσία, ποὺ δημοσίευσα τώρα τελευταία.

Σᾶς φάνηκε σαχλὴ μήπως ; Ἀλλὰ μήπως κι' αὐτὸ ποὺ κάνω τώρα νὰ γράφω σὲ μιὰν ἄγνωστη, δὲν εἶνε μιὰ πολὺ μεγάλη σάχλα ;

Στὸ ζήτημα αὐτὸ εἶμαι ἠλίθιος. Σεῖς ὁπωσδήποτε μὲ γνωρίζετε καὶ ξέρετε ἐπάνω—κάτω μὲ ποιὸν ἀλληλογραφεῖτε. Καὶ φυσικὰ διασκεδάζετε, γράφοντός μου. Ἐνῶ ἐγώ ;....

Μπορεῖ βέβαια νἄστε καὶ καμμὰ γρηὰ θυρωρός, ἀναγνώστρια τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Εὐγενίου Σύη, ἢ καμμὰ γραμματισμένη γεροντοκόρη, ξερὴ σὰν σκουπόξυλο. Ἀλήθεια, μήπως εἴστε ἀδύνατη ; Ὄχι πολύ, ἐλπίζω, γιατὶ τότε θὰ μοῦ ἦταν δυσάρεστο ν' ἀλληλογραφῶ μαζύ σας. Φοβοῦμαι ὅ,τι καὶ νὰ φανταστῆτε ἐκ μέρους τῶν ἀγνώστων, γιατὶ μοῦ ἔχουν στήσει ὡς τώρα πολλὲς παγίδες.

Μιὰ φορά, κάποια δασκαλίτσα μοῦ ἔγραφε γιὰ λογαριασμὸ ἑνὸς ὁλόκληρου παρθεναγωγείου καὶ ἡ ἀπαντήσεις μου κυκλοφοροῦσαν κάτω ἀπ' τὰ θρανία κατὰ τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Γέλασα πολὺ ὅταν τὸ ἔμαθα αὐτό.

Εἴστε μιὰ γυναῖκα κοσμική, αἰσθηματική, ρομαντικὴ ἢ ἁπλῶς μιὰ γυναῖκα ποὺ βαρυέται τὴ ζωὴ καὶ ἀγαπᾶ νὰ διασκεδάζη ; Θἄμουν πολὺ περίεργος νὰ τὸ μάθω.

Ἐγώ, καθὼς βλέπετε, δὲν εἶμαι ὁ ἄνθρωπος ποὺ γυρεύετε. Δὲν ἔχω μέσα μου οὔτε μιᾶς πεντάρας ποίησι, παίρνω τὴ ζωὴ μ' ἀδιαφορία καὶ περνῶ τὰ δυὸ τρίτα τοῦ καιροῦ μου μὲ μιὰ τρομερὴ ἀνορεξιά.

Τὶς ὑπόλοιπες ὧρες καταγίνομαι νὰ γράφω ἀράδες, τὶς ὁποῖες ποιλῶ ὅσο μπορῶ ἀκριβώτερα, ἀπελπισμένος ποὺ ἀναγκάζομαι νὰ κάνω αὐτὴ τὴν ἀηδῆ ἐργασία, σπὴν ὁποία ὀφείλω τὴν τιμὴ ὅτι μὲ ξεχωρίσατε ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου.

Αὐτὰ εἶνε τὰ μυστικά μου. Πῶς σᾶς φαίνονται, κυρία μου ; Σᾶς ζητῶ συγνώμη γιὰ τὸν ἀπροκάλυπτο τρόπο τοῦ γραψίματός μου. Ἀλλὰ τί νὰ γίνη ;

Ἐνῶ σᾶς γράφω, μοῦ φαίνεται πὼς περπατῶ μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ ὑπόγειο μὲ τὸν φόβο νὰ πέσω σὲ μεγάλες τρύπες καὶ γι' αὐτὸ χτυπῶ μὲ τὸ μπαστοῦνι μου δεξιὰ κ' ἀριστερά, θέλοντας νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸ δυστυχήματα.

Ποιὸ ἄρωμα σᾶς ἀρέσει ; Εἴστε λαίμαργη ; Μὲ τί μοιάζει τὸ αὐτί σας ; Ποιὸ εἶνε τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν σας ; Ξέρετε ἀπὸ μουσική ; Δὲν σᾶς ρωτῶ ἂν εἴστε παντρεμμένη. Ἂν εἴστε, θὰ μοῦ ἀπαντήσετε ὄχι. Ἂν δὲν εἴστε, θὰ μοῦ πῆτε ναί.

Φιλῶ τὰ χέρια σας, κυρία μου.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ».